

teljev, 3.) izpoveoba sedanjih mornarjev. Prosim člane cenjene junte, da se še jedenkrat končno izrečejo o tem.

Na poziv predsednikov se je oglasil jeden znanih zemljepiscev.

— Da me oprostite, prečastiti oče — rekel je Talaveri, — če rečem, da junta v sedanjem zasedanju še jedva more končno rešiti to stvar. Meni se zdi, da Kolumbova teorija zahteva podrobnega pretresenja, katero se more zgoditi le v posebni komisiji. Kolikor sem razumel, iz pojasnil gospoda Kolumba sledi sledeče: 1.) Vzhodni del v starem veku znanega dela zemlje se ne nahaja dalje od Azorskih otokov, kakor za tretjino zemljinega obsega; 2.) to neznano razprostranost zemlje zavzemlje največ nam še neznani del Azije, in 3.) ker je obseg zemlje manjši, kot se je do sedaj mislilo, je mogoče priti do azijskega obrežja po kratki vožnji. Sem li vas prav razumel, Kolumb? — pristavil je akademik obrnivši se k Kolumbu.

— Popolnoma prav, gospod.

— V takem slučaju — nadaljeval je učenjak — je uspeh podjetja odvisen od dveh pogojev, namreč: od tega, koliko daleč sega Azija proti vzhodu in od manjše velikosti zemljine kroglje, kakor se je mislilo. Ta dva pogoja mora pojasniti komisija, kakor jaz mislim.

— Se li zbor strinja s tem predlogom? — vprašal je predsednik.

— Strinjamo se, strinjamo...

V takem slučaju predlagam, da se sestavi taka komisija iz tistih članov, ki žele vanjo vstopiti, da pretresejo ti dve točki, o katerih se je govorilo. Svoje sklepe o teh dveh točkah naj komisija sporoči junti in tedaj se končno pojasni Kolumbov načrt. Sedaj proglašam sejo za končano!

Talavera je vstal. Za njim so vstali tudi drugi člani junte. Izmed vseh je jedini Dijego de Deca stopil k Kolumbu in mu podal roko. Srčno ginen je veliki mornar s hvaležnostjo pogledal na plemenitega dominikarca, ki se je upal zanj potegniti proti vsem. Ta tihi pogled je razumel Dijego de Deca; ostal je veren tovariš in zagovornik Kolumbov in si je tudi pozneje na vso moč prizadeval, da pribori uspeh Kolumbovemu načrtu. Žal, da so njegova prizadovanja bila zaman, meniška zabitost, verski predsodki in pa ponos učenjakov niso mogle prenašati poskusa, omajati njih avtoriteto, večina članov junte, na čelu njen predsednik so se izrekli z vso upornostjo svojega omejenega uma proti Kolumbu.

Kmalu je pa zborovanje junte se pretrgalo vsled poročil, došlih z bojišča. Težko pričakujoč odločitve učenjakov je Kolumb šel z dvorom k Malagi in tu mu je Ferdinand de Talavera sporočil odločitev pismeno.

V revni sobi blizu Malage sedel je Kolumb pri svoji pisalni mizi z nerazpečatenim pismom Talavere v rokah

— Tukaj je, — zašepetal je, — česar sem tako

željno pričakoval. Zakaj se mi roki tako treseta? Proč malodušnost! Kar bode, to bode!...

Hitro je prelomil pečat in poželjivo uprl oči v vrste pisma — in ... pismo mu je palo na tla. Strašne, uničujoče besede so kar pretresle možgane mornarjeve: „Svet v Salamanki priznava vaš načrt za neizvršljiv in sloneč na dvomljivih podatkih. Zatorej njega veličanstvi ne moreta podpirati vašega podjetja, posebno ker se je ozirati na vojne stroške, ki zadenejo deželo!“

Kakor se je kazalo, je bil pogum Kolumbu sedaj popolnoma uničen. Glava se mu je povesila na prsi, oči zaprle, žalostni spomini o prestalem trpljenju in obetajoča se obupno bodočnost so tlačili njegove prsi kakor mora.

Nakrat so se odprla vrata in pokazala se je na pragu ženska zakrita s pajčalom. Ko je opazila Kolumbov obraz, je vrgla proč pajčolan in pokazala prekrasni obrazek. Bila je Beatrisa Enrikec.

— Krištof, — zazvenel je njen glas, — Krištof, zakaj obupavaš?

— Beatrisa! — zaklical je začuden. — Vesel sem in potr... Vi ste v nesrečnem bivališču neumnega načrtarja, sanjača, pustolovca?!

— Oprostite, gospod Kolumb! — zaklicala je in zakrila obraz z rokami. — Proti moji volji vlekla me je danes k vam neka tajinstvena, nerazumljiva sila. Hočete li od sebe odriniti to, ki družega ne želi, kakor da bi mogla biti vaša?

— Jaz nimam pravice, gospa Beatrisa, okoristiti se z vašo naklonjenostjo. Bil je čas v mojem življenju, ko sem se upal sanjati o vas, a sedaj se vam moram odreči v vašo korist. Mari hočete žrtvovati svojo srečo, svoje življenje bednemu, poniževanemu pustolovcu, — vi, ki vas čaka srečna bodočnost?

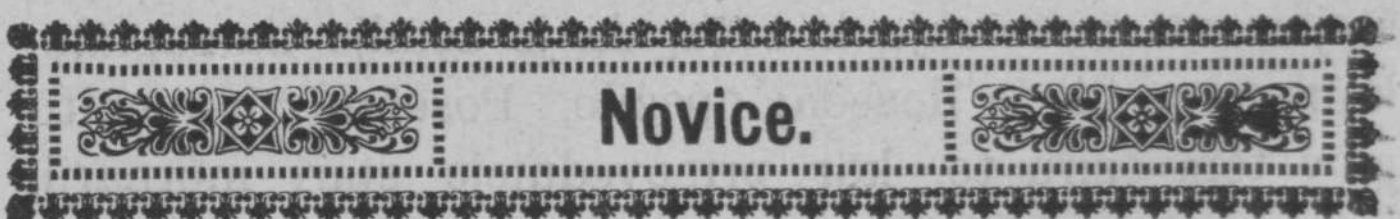
— Ne govori tako! — zaklicala je Beatrisa vznemirjeno. — Zame je le jedna sreča, — biti tvoja.

S temi besedami je Beatrisa prišla Kolumbove rčke in vanj uprla svoje črne, svetle oči.

Zaman si je Kolumb, ta človek železne volje prizadeval, da se reši magičnega vpliva teh žgočih očí. Še nekaj trenutkov se je obotavljal; — potem je pa pozabil vse na svetu in je z mladeniško gorečnostjo objel Beatriso...

(Beatrisa namreč ni bila omožena, če tudi jo imenujemo gospo [dona], kakor je na Španskem pri plemenitih damah navada. Op. prevajevalčeva.)

(Dalje sledi.)

Novice.

Svetčeva sedemdesetletnica.

Minolo soboto in nedeljo je velezaslužni starosta naših narodnih bojevnikov, c. kr. notar v Litiji, bivši državni in deželni poslanec, ustanovitelj in podpredsednik „Družbe sv. Ci-

mila in Metoda", slovenski pisatelj praznoval svojo sedemdesetletnico. Zbrali so se tem povodom rodoljubje in rodoljubkinje iz vseh strani Slovenske. Toliko zbranih rodoljubov še nikdar ni bilo v Litiji. Dne 19. t. m. so priredila pevsko društva „Ljubljana“, zagorski „Sokol“ z godbo, pevsko društvo „Zvon“ iz Šmartna, deput. sl. biciklistov, šmartinsko in litijsko gasilno društvo lepo serenado in bakljado s pokanjem topičev. Vsa Litija je bila razsvetljena. Ko se je slavljenec prikazal pri oknu, so zaorili „živio“ in „slava“ klici. Po serenadi sta se gosp. Svetcu poklonili deputacija „Zveza slov. kolesarjev“, in deputacija zagorskega Sokola. V nedeljo so se zjutraj od vseh strani pripeljali mnogi slov. odličnjaki, katere je pri savskem mostu pozdravil litijski župan gosp. Damjan. Pred banketom so se Svetcu poklonile mnoge došle deputacije. V imenu slovenskih deželnih in državnih poslancev je pozdravil slavljenca cesarski svetnik gosp. Murnik, v imenu ljubljanskega mestnega zastopa gosp. župan Hribar, v imenu izvrševalnega odbora narodne stranke gosp. dr. Bleiweis-Trsteniški, v imenu Družbe sv. Cirila in Metoda gosp. Tomo Zupan in v imenu narodnih dam gospa Tavčarjeva. Koroške Slovence je zastopal g. Legat, štajerske g. Drag. Hribar in primorske gosp. Andr. Gaberšček. Pri banketu je bilo kacic 200 udeležencev. Ko je vstopil g. Svetec, zaorili so gromoviti „živio“. Načelnik slavnostnega odbora je naprej nadzdravil vsem gostom. Dr. Karol Bleiweis je v daljšem govoru proslavljal g. Svetca, Svetčevo delovanje je odprta knjiga. Že v začetku deželnih zborov je Svetec deloval vzajemno z dr. Bleiweisom, dr. Tomanom in dr. Costo za narod. V deželnem zboru je do 1895. leta vedno marljivo deloval v političnih in gospodarskih stvareh. Bil je vedno kremenit značaj. Tacega moža je vrgla najnovejša stranka, ker ga ni mogla pridobiti, da bi zatajil staro in narodno načelo. Končno zakliče Svetcu: Živio! Gospod Svetec se je zahvalil v primernih besedah, in naglašal zasluge narodne stranke in sploh važnost zaslug tistega, ki dela za narod. Gosp. Ivan Hribar je napil Svetcu v imenu občine ljubljanske, g. Zupan v imenu družbe sv. Cirila in Metoda prof. Požar v imenu „Matice Slovenske“. Potem je sledila še dolga vrsta napitnic in deklamovala se Gregorčičeva slavnostna pesem. Po banketu so se jeli ljudje razhajati. Omeniti moramo, da je došlo slavljenecu 43 pismenih in 175 brzajavnih pozdravov. Ta slavnost je očitno pokazala, da je še mnogo rodoljubov in rodoljubkinj, ki znajo ceniti Svetčevo delovanje.

— »Radogoj« dijaško po porno društvo je imelo dne 19. sept. svoj občni zbor. Po pozdravu predsednika g. župana Hribarja je poročal tajnik g. nadinžener Žužek o društvenem delovanju, iz katerega posnamemo, da je dobivalo minolo leto 13 visokošolcev redno podporo, izvanredne podpore so se pa dovolile štirim visokošolcem. Iz poročila blagajnika g. notarja Plantana povzamemo, da ima društvo premoženja 36.468 kron in da je imelo lani 2984 kron stroškov, 101 kron več kakor dohodkov. Volil se je stari odbor. Društvo zasluži od strani rodoljubov izdatneje podpore.

— **Vinarska razstava v Novem mestu.** Povodom izrednega zborovanja c. kr. kmetijske družbe v Novem mestu, priredi ondotna kmetijska podružnica vinarsko razstavo. Namen tej razstavi je, pokazati vinogradnikom različno orodje in druge priprave, ki so potrebne za obnovitev vinogradov. Razstava bo obsegala tri oddelke in bo trajala od 15. do vštetega 20. oktobra t. l. Vsi razstavljeni predmeti bodo na prodaj. Zaradi natančnih podatkov se je obrniti na podružnico c. kr. kmetijske podružnice na Novem mestu.

— **Vinarski shod** oziroma izvanredni občni c. k. kmetijske družbe kranjske bo dne 15. oktobra t. l. v Novem mestu. Zborovanje ima namen zbrati izkušnje novih veščakov v celoto in varovati pričetnike prav napačnim ravnanjem pri napravi novih vinogradov. K tem shodu se snidejo vsi do-

mači vinorejci in strokovnjaki, da se posvetujejo in konečno zedinijo o tem, kako je na podlagi dosedanjih skušenj ravnati našemu kmetu-vinogradniku in nasaditi novi trte. — Povodom tega zborovanja priredi novomeška podružnica tudi malo vinarsko razstavo.

— **Znižanje voznine za stavbinski material.** C. kr. priv. južna železnica je razveljavila povodom potresne katastrofe dovoljene olajšave za prevažanje stavbenega materiala in odredila, da stopijo s 1. oktobrom t. l. nove olajšave v veljavo. Te olajšave se v bistvu razločujejo le v tem, od prejšnjih, da bo treba gospodarju samemu, ki bi potreboval material, prositi za znižanje voznine. Železniška uprava je sprevidela, da so se dovoljene olajšave zelo zlorabljale, zato je uvela strožje postopanje.

— **Odlikovanje.** Presvitli cesar je podelil č. g. proštu J. Dovganu v Metliki viteški križec Franc Jožefovega reda.

— **Zavod za gluhome in slepe otroke** v Ljubljani utegne ustanoviti, sezidati in vzdrževati vlača in to brez deželnih prispekov. Vlade namerava kupiti v ta namen zemljišče nemškega viteškega reda na Mirju.

— **Na VI. shodu avstrijskih gasilnih društev**, ki je bil dne 5. 6. in 7. sept. t. l. v Celovcu, se je na prijazno povabilo mestnega župana g. Ivana Hribarja sklenilo prirediti prihodnji VII shod, ki bo čez tri leta v Ljubljani.

— **Gasilni dom** bodo slovesno blagoslovili 27. t. m. v Borovnici. — Minolo nedeljo se je slovesno blagoslovil nov gasilni dom na Igu.

— **Prigledni shod vojaških dopustnikov in rezervistov.** Kontrolni shod vršil se bode letos za mesto ljubljanski: 12. oktobra za vojake pešpolka št. 17, 13. oktobra za vojake vseh drugih pešpolkov, 14. okt. za vojake lovskih bataljonov, in 15. oktobra za vojake vseh drugih krdel. Shod se prične vsakikrat ob 9. uri dopoldne v Št. Peterski vojašnici. Naknadni kontrolni shod bo dne 10. novembra.

— **Na zadnji letni semenj v Ljubljani** se je priglasilo 859 konj in volov, 427 krav in 55 telet, skupaj 1341 glav. Kupčija je bila najbolje za žrebete. Cena goveji živini je bila zelo visoka.

— **Skrivajte pred otroci žvepljenke!** Dne 18. sept. se je 4letni otrok posestnika Kavčiča v Kosezah pri Ljubljani igral pred skednjem z žveplenkami. Zakuril je, skedenj se je užgal in ogenj ga je uničil in provzročil 1500 gld. škode.

— **Nesreča.** V Velikih Brusnicah pri Novem mestu je desetletni sin kajžarja Jerneja Ambrožiča gnal kravo napajat. Vrv, na kateri je imel kravo privezano, je imel deček ovito okrog roke. Krava se splaši in dečka vleče za seboj. Deček se je tako pobil, da je še tisti dan umrl.

— **Vlak je povozil** dne 17. septembra pri Medvodah 71letnega posestnika Jakoba Jarca iz Vaš. Mož je bil gluhi in ni slišal prisopihati jutranjskega vlaka. Bil je na železniškem tiru in došli vlak ga je prijel in ga popolnoma zmečkal.

— **Čudna ločitev zakona.** Na Dunaju je vzel reven slušatelj pravoslovja hčer nekega premožnega zasebnega uradnika. Oče hčeri ni dal dote, a zet je živel v njegovi hiši, da je končal študije. Potem je prišel za koncipijenta k nekemu advokatu. Vse bi bilo dobro, da le tast ne bil tako strašno siten. Prišlo je tako daleč, da je zet ostavil tasta. Žena njegova je ostala pri očetu. Zakonska sta pa pogosto se shajala, kar pa staremu ni bilo prav ljubo. V tem starec zadene dobitke na neko srečko. Sedaj je sklenil za zmiraj znebiti se sina. Ponudil mu je 10.000 gld., če se loči od žene, zet je posve ujoč se z ženo, v to privolil. Ločitev se je sodnijski dognala. Nekaj dni pozneje uide ona tajno z Dunaja. Oče dobi čez nekoliko časa pismo, v katerem mu naznanja hčer, da je zopet z možem se poročila in sta 10.000 gld. porabila, da si je mož v Pragi uredil svojo odvetniško pirarno.